

Samråd kring Umeå kommuns äldreomsorg

med fokus på förvaltningspråken finska, meänkieli och samiska

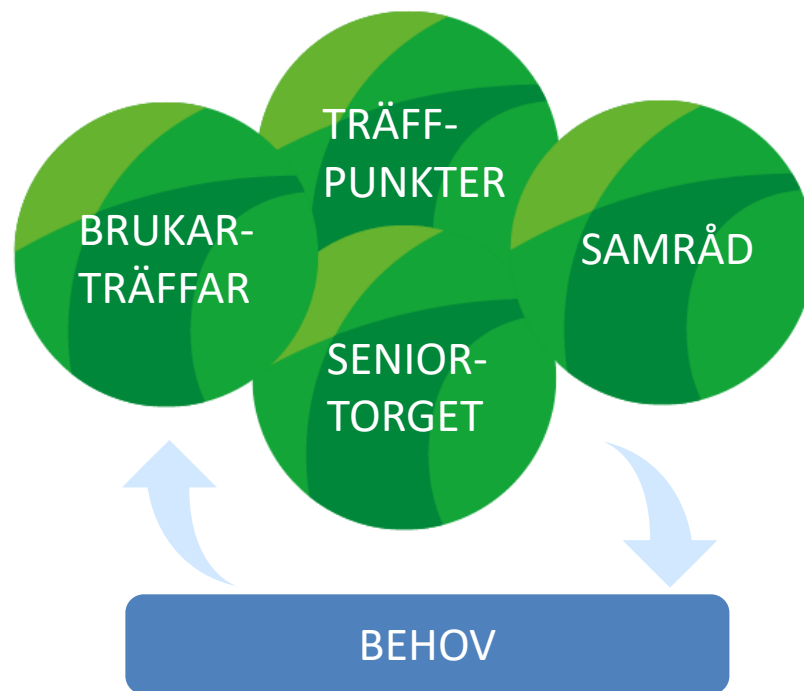
2022-02-09

Ubmeje
Uumaja
Umeå

UMEÅ
KOMMUN

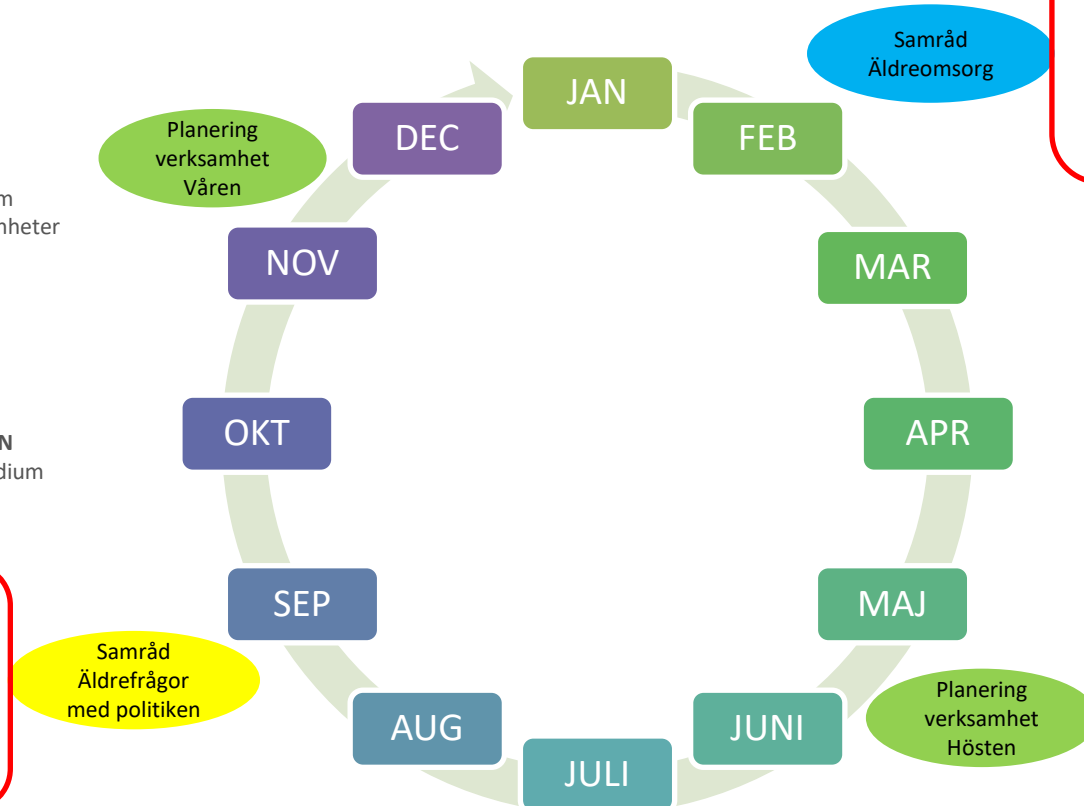
SAMRÅD ÄLDREOMSORG

Samrådsstruktur/årshjul äldrefrågor med de nationella minoriteterna

- PLANERING VERKSAMHET**
Berörda minoriteter och verksamhet inom äldreomsorgen (träffpunkter, särskilda enheter)
- SAMRÅD ÄLDREOMSORG**
Berörda minoriteter inom förvaltningsområdet och tjänstepersoner från äldreomsorgsförvaltningen
- SAMRÅD ÄLDREFRÅGOR MED POLITIKEN**
Minoriteterna och äldrenämndens presidium

- ✓ Återkoppling från samråd, ev. referensgrupper och aktiviteter
- ✓ Inspel till nämndernas verksamhetsplanering för kommande år

- ✓ Summering av föregående år
- ✓ Genomgång utifrån förvaltningsområde
- ✓ Planering för kommande år
- ✓ Lyfta behov särskilda referensgrupper under året

Agenda

Första timmen

Välkommen/Tervetuloa/Buerestbåhtieme - Nils Enwald, kanslichef äldreomsorgsförvaltningen

Inledning minoritetslagen, rättigheter och kommunens minoritetsarbete – Peter Steggo, Aino Dahl, minoritetssamordnare Umeå kommun

Aktiviteter för samiska och sverigefinska seniorer/Information seniortorget och minoritetsmingel – Riitta Päivärinta, samordnare på Enheten för prevention

Kultur för seniorer/minoritetsprogram – Madelene Edlund, kulturkonsulent

Vägen in till äldreomsorgen/biståndsinsatser för personer inom minoritetsgrupperna – Helene Gripenrot, enhetschef Utredning äldre och prevention

Hemtjänst och vård- och omsorgsboende för minoriteter – Nils Enwald, Sara Bergfors enhetschef Ersboda vård- och omsorgsboende, Åsa Jernbom, lokalplanerare

Frågor, kommentarer, synpunkter

Agenda

Andra timmen

Gruppindelning utifrån minoritet/minoritetspråk och dialog behov hos minoritetsgruppen framåt, medverkan tjänstepersoner

- Samtalsledare/dokumentation same/samiska – Peter Steggo, Camilla Törnroos
- Samtalsledare/dokumentation sverigefinnar/finska – Aino Dahl, Riitta Päivärinta
- Samtalsledare/dokumentation tornedalingar/kväner/lantalaiset/meänkieli – Nils Enwald, Helene Gripenrot

Lagar och konventioner

- Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (SÖ 2000:2)
- Europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (SÖ 2000:3)
- Språklagen (2009:600)
- Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk
- Skollagen (2010:800)
- Socialtjänstlagen (2001:453)

Nationella minoriteter i Umeå kommun

Judar

Jiddisch

Många talar
hebreiska!

Romer
(flera grupper)

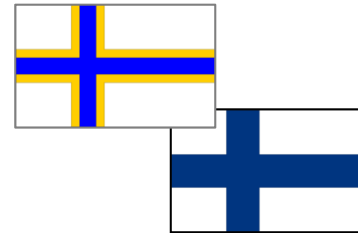
Romani chib
(flera varieteter)

Samer

Samiska
(flera varieteter)

Sverigefinnar

Finska

Tornedalingar,
kväner och
lantalaiset

Meänkieli
(flera varieteter)

Umeå kommun ingår i förvaltningsområdena för finska (2011),
meänkieli (2020) och samiska (2010).

Grundskydd gäller alla nationella minoriteter och minoritetsspråk i alla kommuner

Kommunen ska:

- **informera** de fem nationella minoriteterna om lagen
- ge **inflytande** till och **samråda** med de fem nationella minoriteterna
- **skydda och främja** de fem nationella minoriteternas **språk och kultur**, särskilt med fokus på barn
- **ge service på finska, meänkieli och samiska** om det finns personal som kan detta språk
- ska **anta mål och riktlinjer** för sitt minoritetspolitiska arbete.

Förstärkt skydd för finska, meänkieli och samiska i Umeå kommun som förvaltningsområde

- A. Enskilda har rätt att **använda finska, meänkieli respektive samiska** vid sina muntliga och skriftliga kontakter med kommunen, och att kommunen är skyldig att ge muntligt svar på samma språk.
- B. Kommunen ska sträva efter att **bemöta enskilda på finska, meänkieli respektive samiska**.
- C. Kommunen ska verka för att det finns **tillgång till personal med kunskaper i finska, meänkieli respektive samiska** där detta behövs i enskildas kontakter med kommunen.
- D. Kommunen får bestämma **särskilda tider och särskild plats** för att ta emot besök av enskilda som talar finska, meänkieli respektive samiska, samt ha särskilda telefontider.
- E. Kommunen ska erbjuda **förskola och äldreomsorg helt eller till väsentlig del på finska, meänkieli respektive samiska** vid efterfrågan.

Arbetsgruppen för det minoritetspolitiska arbetet i Umeå kommun

Utbildning

Marie Karling

Äldreomsorg

Nils Enwald

Kultur

Leif Mårtensson

Fritid

Monica Svonni

Arbetsmarknads och integration

t.f. Helén Burstedt

Minoritetssamordnare

Aino Dahl

Minoritetssamordnare

Peter Steggo

Minoritetsföreningar i Umeå

Judar

Romer

- Roma Sinti Råd
- RUNG – Resande, ung, ny och gammal

Tornedalingar, kväner och lantalaiset

- Tornedalingar, kväner och lantalaiset i Umeå

Samer

- Såhkie – Umeå sameförening
- Álgguogáhtie – Umesamer i samverkan

Sverigefinnar

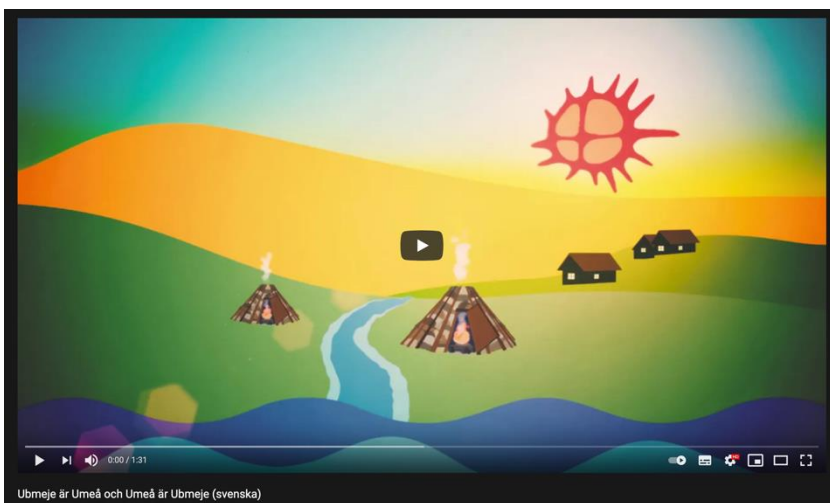
- Finska klubben
- Unga sverigefinnar i Umeå
- Finskspråkiga församlingskretsen
- Pingstkyrkans finska förening
- Finskspråkiga synskadade

Umeå kommun har en skyldighet att samråda med alla som tillhör en nationell minoritet!

Synliggörande

Film (2021)

Ubmeje är Umeå – Umeå är Ubmeje

Filmen om namnet Ubmeje och den samiska kulturen i Umeå togs fram under 2020 och lanserades på samernas nationaldag 6 februari 2021.

**UMEÅ
KOMMUN**

Informationskampanj (2020-2022)

Rättigheter ger möjligheter

**Elina kan finna gemenskap
genom språket.**

Lär dig mer om undervisning i minoritetsspråk och vad Umeå kommun erbjuder våra fem nationella minoriteter.

Onko täällä
meänkielen opetus?

Joo, mie olen
Aaron, met saattama
istua yhdessä.

**UMEÅ
KOMMUN**

Informationskampanjen riktar sig till de nationella minoriteterna och medborgare i Umeå kommun.

Har ni frågor?

Aino Dahl
minoritetssamordnare
aino.dahl@umea.se
090-16 11 57

Peter Steggo
minoritetssamordnare
peter.steggo@umea.se
090-16 12 60

Samiska seniorer

- Samiska seniorer träffas på Tráhppie, som erbjuder samiska äldre en möjlighet att få träffa andra samer i en samisk miljö.
- Aktiviteterna på träffarna syftar till att stärka seniorernas samhörighet, deras identitet och självkänsla.
- Aktiviteterna planeras och genomförs av den samiska samordnaren för äldre i samråd med deltagarna.
- Arbetar för samisk avdelning på särskilt boende med inriktning samisk mat och kultur samt personal med språk kompetens

Finska och meänkieli – seniorverksamhet

- Planeras i samråd med seniorer (önskemål, förslag, behov) individuellt och i grupp
- Fysiska/digitala träffar hos seniorer och föreningar – mobil verksamhet
- Föreläsningar (psykisk hälsa)
- Arrangemang i samarbete med Kultur för Seniorer (filmer, författarbesök, underhållning, karaoke, handarbetscafé, koka soppa på finska)
- Information om kommunens service och stöd
- Service inom socialtjänsten, samverkansträffar, Ersboda SäBo
- Översättningsarbete
- Samverkan med andra aktörer (nätverk, kommuner, Nka)
- Mottagningsenheten erbjuder råd och stöd på finska

**Digitaalinen luento –
Psyykinen terveys
ikäntyessä**
**Digital föreläsning –
Psykisk hälsa hos äldre**

Torstaina 25. maaliskuuta klo. 13.00-16.00
Luento on suomenkielinen! / På finska!

**UMEÅ
KOMMUN**

www.umea.se/senior
www.vaven.se

Seniortorget - för ett självständigt och gott seniorliv

Här får du guidning, inspiration och information om hur du själv kan påverka och planera ditt seniorliv.

Seniortorget drivs av Umeå kommun i samverkan med flera andra aktörer.

- Välfärdsteknik & digitalisering
- Livsmiljö & bostadsfrågor
- Säkerhet i vardagen
- Friskvård, kost och motion
- Minoritetsmingel (samverkan/språk/kultur)

www.umea.se/seniortorget

**UMEÅ
KOMMUN**

Kultur för seniorer

Kultur för seniorer arrangerar kvalitativa möten i det lilla och stora evenemang för flera hundra personer. Vi skapar förutsättningar för seniorer i kommunen att ta del av konst och kultur. Vi skapar förutsättningar för delaktighet, eget skapande och spännande möten.

Kultur för seniorers uppdrag är att producera och genomföra arrangemang för målgruppen seniorer, alla +65 år i kommunen.

[Startsida](#) / [Uppleva och göra](#) / [Kultur](#) / Kultur för seniorer

Uppleva och göra →

Sevärdheter >

Idrott, motion och friluftsliv >

Kultur ▾

Barn- och ungdomskultur >

Konst >

Kultur för seniorer ▾

Glädjespidare

Aktiviteter

Kvinnohistoriskt museum

Stipendier och utmärkelser >

Bidrag och stöd >

Föreningar, föreningsliv >

Bibliotek

Aktiv fritid

Hemsidan:
umea.se/senior

Kultur för seniorer

Kultur för seniorer är en unik kommunal verksamhet, en plattform för dig som är 65 år eller äldre, där du erbjuds en färgglad palett av kultur i dess vidaste bemärkelse. Här finner du kvalitativa kulturmöten, workshops och stora evenemang för flera hundra personer. Här skapas förutsättningar för kommunens seniorer att ta del av konst och kultur, delaktighet, eget skapande och spännande möten. Kultur för seniorer lyssnar av inspel, intressen och synpunkter för att utveckla verksamheten. Arrangemangen hålls på dagtid, vardagar och med fri entré som ledstjärna. Vi vill bidra till ökad livskvalitet och folkhälsa genom att engagera föreningar och kulturutövare för att stimulera äldre att bli aktiva i kulturlivet.

Darya & Mångsensörkestern - biljettsläpp på torsdag 27 januari.

Tårdrypande texter om obesvarad kärlek och smäktande melodier bjuds vi på när Sveriges okrönte tangodrottning Darya Pakarinen och Mångsensörkestern antrar Väven...

kultur + senior = sant

Dag: måndag 14 februari

Tid: 13.00

Lokal: Vävenscenen

Biljett: 40:-

Livestreamas på umea.se/senior

**UMEÅ
KOMMUN**

Sverigefinnarnas dag

Dag: torsdag 24 februari

Tid: 13.00

Lokal: Upplev Multisal, Väven

UMEÅ
KOMMUN

Darya & Månskensorkestern

Dag: lördag 5 mars

Tid: 15.00

Lokal: Vävenscenen

Biljett: 50:-

70 är bara en siffra

Dag: torsdag 24 mars

Lokal: Tystnad, Folkets Bio, Väven

Tid: 14.00

Biljettsläpp 10 mars

**Hur får vi en värdig vård av människor med demens
– vad har vi lärt oss av pandemin?**

Dag: tisdag 5 april

Tid: 14.00

Lokal: Vävenscenen

Biljettsläpp 15 mars

Utredning Äldre

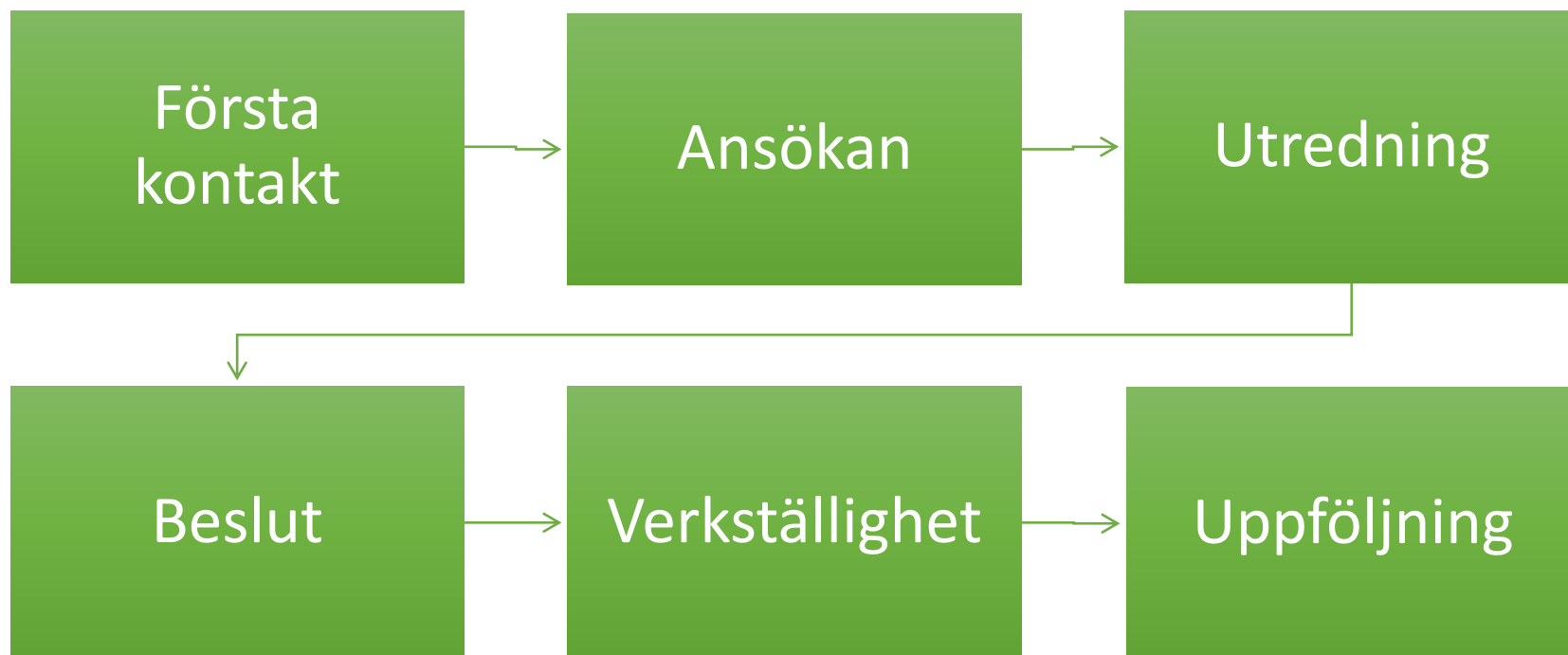
- 25 st biståndshandläggare uppdelade på fyra geografiska team som utreder och beviljar bistånd till personer 65 år och äldre.
- Lagrummen som reglerar biståndsbedömningen:

Socialtjänstlagen – SOL

”Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt”

- Biståndet skall vara utformat så det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv
- Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå

Ta kontakt och söka hjälp

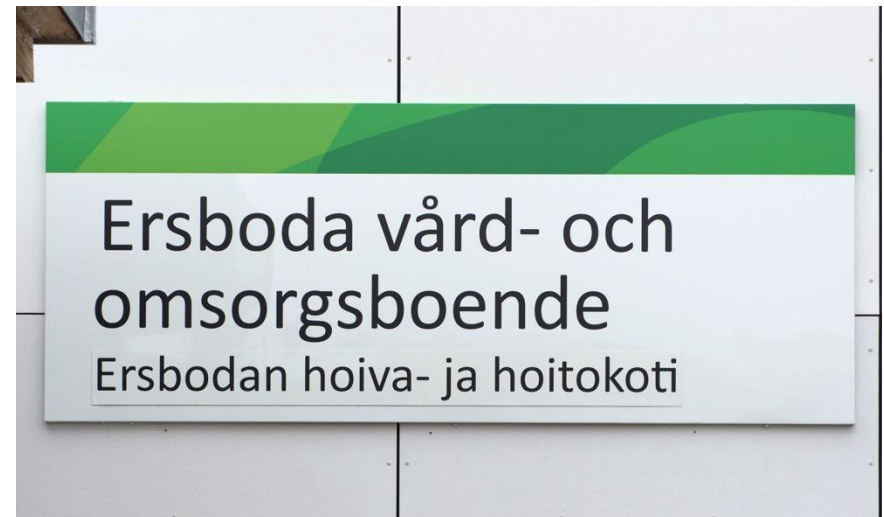
Finsk hemtjänst

- För närvarande 11 brukare
- Utökning har skett utifrån större uppdrag men inte fler brukare
- Tre personal som arbetar stadigvarande i finska hemtjänsten
- Två som arbetar inom Ersboda hemtjänst som kan rycka in när det behövs.
- Svår personalsituation under december och början av januari utifrån Covid-19

Ersboda Vård och omsorgsboende – finska enheten

Nuläget:

- 8 av 9 boende på avdelningen är finsktalande.
- Ingen förändring i andelen finsktalande personal, halva arbetsgruppen är finsktalande dvs 3 av 6 dagpersonal. Nattpersonal 1 st. 1 st sjuksköterska.
- Vi har flertalet finsktalande vikarier.

Ersboda Vård och omsorgsboende – finska enheten

Aktiviteter:

- Aktiviteter viktigt för oss – bidrar till glädje och trivsel
- Pandemin – en utmaning
- Mottot ” Undvika att ställa in, istället ställa om”
- Exempel: Uppmärksammat finska högtider såsom självständighetsdagen, traditionsenlig mat, sittgympa med finsk musik, bastuvistelse, finsk radio, samtal
- Förhoppning att kunna återinföra fler aktiviteter.

Ersboda Vård och omsorgsboende – finska enheten

Rekrytering:

- Det har gjorts riktade annonser som publicerats i sociala medier med algoritmer mot Österbotten
- Det har annonserats i Vasabladet
- Det har gjorts besök till Vasa där man har besökt universitetet och delat ut information.
- Vi försöker fortsatt hitta nya vägar och kanaler. Det var tänkt att vi skulle besöka en mässa men den ställdes in p.g.a. pandemin.

PAUS

Efter pausen...

Gruppindelning utifrån minoritet/minoritetsspråk och dialog behov hos minoritetsgruppen framåt, medverkan tjänstepersoner

- Samtalsledare/dokumentation same/samiska – Peter Steggo, Camilla Törnroos
- Samtalsledare/dokumentation sverigefinnar/finska – Aino Dahl, Riitta Päivärinta
- Samtalsledare/dokumentation tornedalingar/kväner/lantalaiset/meänkieli – Nils Enwald, Helene Gripenrot